

Notat om pulje til oprensning af pesticidpunktkilder

Håndtering af pesticidpunktkilder er et område, som der er stigende interesse for at gøre noget ved i regionerne.

Miljø- og Fødevarerministeriet har offentliggjort en [teknisk erfaringsopsamling for håndtering af pesticidpunktkilder](#) i januar 2016.

Af erfaringsopsamlingen fremgår det, at der findes flere punktkildetyper, der kan indeholde store pesticidkoncentrationer. Langt størstedelen stammer fra landbrugsaktiviteter. Typiske pesticidpunktkilder er; oplag af pesticider, blanding- og påfyldningssteder, arealer til rengøring/vaskepladser, nedgravning af pesticid og emballagerester og deponering på gamle fyld- og lossepladser.

Tidligere vaskepladser er den pesticidpunktkilde, der er bedst undersøgt af regionerne. Eksempelvis har Region Midtjylland har udført en række pesticidundersøgelser på tidligere vaskepladser, hvor der næsten hver gang konstateres indhold af pesticider i jorden. En tilsvarende undersøgelse, på landbrug og gartnerier, i Region Syd har vist "hitrater" på 100 % for fund af pesticider over detektionsgrænsen, når kildetyper er vaskepladser.

Dette er dog ikke ensbetydende med, at punktkilden altid udgør en reel risiko for grundvandet og overfladevand, da pesticidkoncentrationen reduceres på vej gennem jordlagene.

Det potentielle antal pesticidpunktkilder er anslået til ca. 100.000 af flere af regionerne, men det er langt fra dem alle der udgør en trussel for grundvandet.

Hvis der fokuseres på indvindingspladser og GRUMO-områder (et indvindingsopland til en vandforsyning som er en del af det nationale overvågningsprogram for grundvandsressourcen med ca. 1000 borer på landsplan) er antallet af "risiko-punktkilder" formodentlig noget lavere. Et skøn vil være 10.000.

Et skøn over omkostningerne til identifikation, undersøgelse og afværge af de væsentligste pesticidpunktkilder kan opstilles på basis af det tragt-koncept, som er beskrevet i erfaringsrapporten, til identifikation af vandværksboringer der er forurenet af en pesticidpunktkilde (side 19-23).

Tragt-konceptet indeholder 4 trin + en eventuel kildeafgrænsning, afværgeforanstaltning samt oprensning for væsentlige punktkilder.

I tabellen nedenfor har Dansk Miljøteknologi skønnet omkostningerne til gennemførelse af de forskellige trin i tragt-konceptet. Omkostninger vil formentlig variere i forhold til pesticidtype, geografisk beliggenhed og geologiske forhold.

Trin	Indhold	Omkostning i kr. per kilde.
1	Historisk undersøgelse	5000
2	Interview og besigtigelse	50.000
3	Screening + indledende undersøgelse	
4	Fluxbestemmelser – risikovurdering for pesticidpunktkilder til grundvand og vandforsyning	200.000
Håndtering	Kildeafgrænsning, afværge og oprensning af punktkilde	2.000.000

Tabel 1: Skøn for omkostninger til oprensning er foretaget af Dansk Miljøteknologi

Potentialer ved oprettelse af puljeordning til pesticidpunktkilder

Provenuet for afgift på bekæmpelsesmidler er i 2016 skønnet til 610 mio. kr. Hvis man forøger afgiftsprovenuet med 5 %, svarende til ca. 30 mio. kr., om året over en årrække (efter samme model som Olibranchens Miljøpulje), vil der være en god basis for at få opbygget værdifulde erfaringer med håndtering af pesticidpunktkilder og samtidig få et antal pesticidpunktkilder opsporet og fjernet.

De 30 mio. kr. kunne i første omgang allokeres til oprensning i områder, hvor regionerne allerede ved, at pesticidforurening er stor og udgør en reel trussel for vandindvinding og grundvand. Ved at dedikere midler til denne problemstilling vil der kunne skabes et bedre vidensniveau for både undersøgelsesmetoder, risikovurderinger og et marked for afværge- og oprensningsteknikker, som kan udvikle nye og billigere teknikker.

Undersøgelser af pesticidpunktkilder er dog en relativ ny disciplin i Danmark. I de senere år er der bl.a. blevet arbejdet med en metode til bestemmelse af kildetypen, så det kan afgøres om pesticiderne stammer fra flade- eller punktkilder. Endvidere arbejdes der med at få identificeret de områder, hvor truslen fra pesticidpunktkilder har de største konsekvenser.

Set i en international sammenhæng er Danmark lidt længere fremme, da Danmark er de første der har interesseret sig for håndteringen af pesticidpunktkilderne.

Interessen for håndtering af pesticidpunktkilder i især EU er dog voksende, og derfor har Danmark mulighed for at være med til at drive udviklingen af teknikker til opsporing, undersøgelser, afværge og oprensning.

Det vil medvirke til bedre, billigere og mere effektive værktøjer til fjernelse af de værste pesticidpunktkilder.

Og så rummer en dansk satsning på området mulighed for eksport af danske kompetencer og teknikker og dermed også øget beskæftigelse.